

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN
ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES

HUNGARIAN SCIENCE ABROAD
PRESIDENTIAL COMMITTEE

Tisztelt Olvasóink!

Az elmúlt hónapnak minden bizonnyal az egyik leginkább figyelemre méltó, magyar vonatkozású kutatási híre, hogy a Szlovák Tudományos Akadémia Az év fiatal kutatója elismerést a budapesti, jelenleg Kassán tevékenykedő doktorandusz hallgatónak, Csanádi Tamásnak ítélte oda. Ez a tény a magyar–szlovák tudományos kapcsolatok örvendetes erősödését jelzi, melyben különösen nagy szerepet játszik az MTA szlovákiai magyar köztestületi tagjait tömörítő Szlovákiai Magyar Akadémiai Tanács.

Kocsis Károly elnök

ELISMERÉSEK, DÍJAK

Tíz külföldi fiatal magyar kutató nyerte el az MTA **Bolyai János Kutatási Ösztöndíját**.

[Bővebben:](#)

Az év fiatal kutatója elismerést a Szlovák Tudományos Akadémia idén a

budapesti **Csanádi Tamás**, Kassán tevékenykedő doktorandusz hallgatónak ítélte oda. Az Európai Kerámia Konferencián, a spanyolországi Toledóban ő fogja képviselni Szlovákiát.

[Bővebben:](#)

Lőrincz Csaba-díjat kapott **Orosz Örs** geográfus-kutató, a somorjai Fórum Kisebbségkutató Intézet

munkatársa.

[Bővebben:](#)

Pro Scientia Aranyéremmel tüntették ki **Deritei Dávid** fizikust, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem Fizika

Karának kutatási asszisztensét.

[Bővebben:](#)

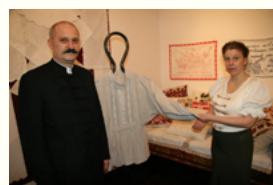
PUBLIKÁCIÓK

Beszámolót olvashatnak a Brüsszelben, június 15-én lezajlott **Kutatások a Vatikán titkos**

levéltárában – Párhuzamok Brüsszel és Róma között című tanácskozásról, melyen előadást tartott Tusor Péter történész, az MTA-PPKE Lendület Egyháztörténeti Kutatócsoportjának vezetője.

[Bővebben:](#)

Virtuális nemzetiségi múzeumba menekíti kulturális értékeit a szlovéniai

magyarság, hogy megőrizze és hozzáférhetővé tegye az utókor számára.

[Bővebben:](#)

KUTATÁSOK

Az MTA Kolozsvári Akadémiai Bizottságának kiadásában megjelent a **Magyar tudományosság Romániában**

2002–2013 között című kötet, melyet **Péntek János**, **Salat Levente** (az MTA külső tagjai) és **Sziksza Mária** (az MTA köztestületének külső tagja) szerkesztett.

[Bővebben:](#)

3. oldal

Aranykapu. Tanulmányok Pozsony Ferenc tiszteletére címmel jelent meg kötet Kolozsváron, melynek

szerkesztői **Jakab Albert Zsolt** és **Kinda István**, az MTA köztestületének külső tagjai.

[Bővebben:](#)

Megjelent **Dani Erzsébet Székelyföldi kisebbségi sors** című kötete a Székely Nemzeti Múzeum gyűjteményeiről, illetve a Haáz Rezső Múzeum

Tudományos Könyvtáráról. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Bécsben jelent meg **János Szabolcs** (az MTA köztestületének külső tagja) és **Nagy Ágota Krisen als**

Wendepunkte. Studien aus dem Bereich der Germanistik. Beiträge der V. Internationalen Germanistentagung an der Christlichen Universität Partium, Oradea, 6–8. September 2012. című konferenciakötete.

[Bővebben:](#)

Megjelent a kolozsvári **Korunk** folyóirat júliusi száma **Tengerek és emberek** címmel.

[Bővebben:](#)

Fölkerült a világhálóra a vajdasági **Létünk** című folyóirat **2015/3.** számának előzetes tartalma.

[Bővebben:](#)

Teljesnek tekinthető a délvidéki magyar áldozatok névsora címmel interjút

olvashatnak a világhálón **Kocsis Károly** akadémikussal, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottságának elnökével, a Magyar–Szerb Akadémiai Vegyes Bizottság magyar tagozatának elnökével.

[Bővebben:](#)

Interjút olvashatnak a világhálón **Palágyi István György** kémikussal,

a csehországi Nukleáris Kutatóintézet nyugalmazott kutatójával, a Cseh Műszaki Egyetem Nukleáris Kémiai Tanszékének munkatársával, az MTA köztestületének külső tagjával.

[Bővebben:](#)

Interjút olvashatnak a világhálón a 60 éves **Pozsony Ferenc**

kolozsvári néprajz-kutató professzorral, az MTA külső tagjával.

[Bővebben:](#)

4. oldal

SZERVEZETI HÍREK

25 éves jubileumát ünnepelte a **Romániai Magyar Közgazdász Társaság**.

[Bővebben:](#)

Fölkerült a világhálóra az **MTA Kolozsvári Akadémiai Bizottságának helyzetéről és a továbblépés lehetséges**

útjairól szóló összefoglaló.

[Bővebben:](#)

A következő tanévtől összevonják a **Sapiientia**

Erdélyi Magyar Tudományegyetem Csíkszeredában működő **két karát** (Gazdaság- és Humántudományok Kar, illetve Műszaki és Társadalomtudományi Kar).

[Bővebben:](#)

Együttműködési megállapodást kötött a **Nemzeti Közszolgálati Egyetem** és a Újvidéki

Egyetem **szabadkai Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kara**.

[Bővebben:](#)

Együttműködési megállapodást kötött az eszéki **Josip Juraj Strossmayer Egyetem**

Bölcsészettudományi Kara és az Újvidéki Egyetem **szabadkai Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kara** az oktatás és a tudományos kutatás területén.

[Bővebben:](#)

Újabb öt évre meghosszabbították a **Sapiientia** Erdélyi Magyar

Tudományegyetem és a Budapesti **Corvinus Egyetem** közötti **együttműködési megállapodást**.

[Bővebben:](#)

RENDEZVÉNYEK

Június 16-án Bécsben tartott előadást a Csíkszeredából érkezett, MTA-díjjal kitüntetett

Ambrus Tünde geográfus-kutató, az MTA köztestületének külső tagja, **Szekely falutízesek** címmel.

[Bővebben:](#)

Június 18-án Eszéken tartott előadást **Oszkó Beatrix**, az MTA Nyelvtudományi

Intézetének tudományos munkatársa, az eszéki J. J. Strossmayer Egyetem

vendéglőadója *Nyelv emlékeink* címmel.

[Bővebben:](#)

Az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság június

18-21. között rendezte meg a **VIII.**

Tudomány- és technikatörténeti konferenciát Belényesen.

[Bővebben:](#)

Az Árkosi Tájmuzeumból származó **Vándor székel** című néprajzi kiállítást ezúttal az örvidéki

Alsóőrön nyitották meg június 19-én.

[Bővebben:](#)

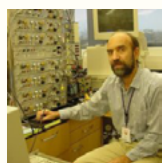

Június 20-án **Kommunikáció és média az ókeresztény és a mai egyházban** című

médianapon előadást tartott Nagyváradon

Heidl György középkorkutató, a pécsi egyházmegye tudományos, kulturális és kommunikációs igazgatója, a Pécsi Egyetem tanszékvezető docense.

[Bővebben:](#)

Június 23-án Cambridge-ben tartott előadást **Bodó Mihály** agykutató orvos, a Uniformed Services University of the

Health Sciences, Bethesda adjunktusa, az MTA köztestületének külső tagja

Non-invasive Brain Monitoring with Rheoencephalography and Electroencephalography címmel.

A kutatóról [bővebben:](#)

Megnyílt a szlovák-magyar **Novohrad-Nógrád Geopark látogatóközpontja**

Salgóbányán, amelynek célja, hogy a földtudományi értékekre építve bemutassa a térség régészeti, néprajzi, kulturális és történelmi értékekeit. A 64 magyarországi és 28 szlovákiai települést összefogó Novohrad-Nógrád a világ első, országhatárokon átívelő geoparkja.

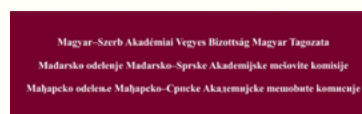
[Bővebben:](#)

Június 24-én Freiburgban tartott előadást **L. Juhász**

Ilona néprajzkutató, a komáromi Etnológiai Központ munkatársa, az MTA köztestületének külső tagja **A harmincnégyes kőnél...** Halálhelyjelek Dél-Szlovákiában címmel.

[Bővebben:](#)

Június 25-én Belgrádban ülésezett

a Magyar-Szerb Akadémiai Vegyes Bizottság. A testület év végén lezáruló

6. oldal

munkájának eddigi eredményeit, illetve a további teendőket összegezték. A magyar tagozat küldöttségét **Kocsis Károly** akadémikus, a tagozat elnöke vezette.

[Bővebben:](#)

A Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, az Erdélyi Magyar Jogászok Társasága és az Erdélyi Múzeum-Egyesület június 26-28. között rendezték meg az **I. Torockói jogászgyűlést**.

[Bővebben:](#)

Június 26-án átadták Zentán a Pro Scientia Naturae Alapítvány **Dr. Berényi János Agrárinnovációs Irodáját**.

[Bővebben:](#)

Visszaadni Esterházy Jánosnak becsületét címmel nemzetközi tudományos tanácskozást rendeztek Prágában június 27-én.

[Bővebben:](#)

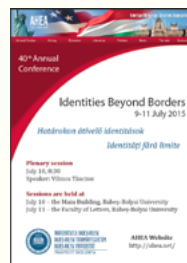

National Identities in Central Europe in the Light of Changing European Geopolitics in 1918-1948 címmel nemzetközi tudományos konferenciát rendeztek Brünben június 29-július 1. között.

[Bővebben:](#)

Summer School **2015** on Stress Június 29-július 2. között tartották meg Grenoble-ban a Summer School on Stress: **From Hans Selye's original concept to recent advances** című rendezvényt.

[Bővebben:](#)

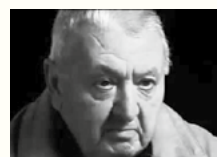

Július 9-11 között a Babeş-Bolyai Tudományegyetemmel karöltve az **American Hungarian Educators Association** rendhagyó módon

Kolozsváron tartotta meg évi rendezését, a sorban 40. konferenciáját **Identities beyond Borders – Határokon átívelő identitások** címmel.

[Bővebben:](#)

A TUDOMÁNY SZOLGÁLATÁBAN

81 éves korában **elhunyt Mojzes Antal helytörténész**, az 1944–1945. évi délvidéki magyarellenes atrocitások elkötelezett kutatója.

[Bővebben:](#)

75. születésnapját ünnepelte László Béla matematikus, egyetemi tanár, a Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Közép-európai Tanulmányok Karának első dékánja, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

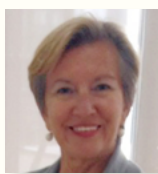
7. oldal

60. születésnapját ünnepelte Pozsony

Ferenc néprajztudós, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem professzora, a Kriza János Néprajzi Társaság alapítója, az MTA külső tagja.

[Bővebben:](#)

60 éves lett Seidler Andrea, a Bécsi Egyetem Finnugor Intézetének irodalomtudományi professzora is.

[Bővebben:](#)

A Bécsi Magyar Történelmi Intézet igazgatója, **Szabó Csaba** egyháztörténész–levéltáros június végén

távozott posztjáról. Öt éves vezetői megbízatása során sikerült jó kapcsolatot kiépítenie az ausztriai magyar szervezetekkel és egyházakkal, az Osztrák Állami Levéltárral, a Bécsi Egyetem intézeteivel és az Osztrák Kutatóintézetrel is.

[Bővebben:](#)

ÉVFORDULÓK, TUDOMÁNYTÖRTÉNET

Az örvidéki Nezsideren (Moson vármegye) született 140 éve **Csörgő Titusz**

ornitológus, Herman Ottó munkatársa, a Madártani Intézet igazgatóhelyettese, madárillusztrátor.

[Bővebben:](#)

125 éve született Pozsonyban **Plank Jenő kémikus**, műegyetemi tanár, dékán, akadémikus. A mikroanalitikában új cseppreakciós kimutatásokat alkotott.

[Bővebben:](#)

Nagyszalontán született szintén 125 éve **Balogh Ernő orvos**, egyetemi tanár, akadémikus, nemzetközileg elismert rákkutató.

[Bővebben:](#)

A bánági Stájerlakaninán született 120 esztendeje **Huszár Géza matematikus**, tanszékvezető egyetemi tanár, a biztossítási matematika európai hírű tudósa.

[Bővebben:](#)

Temesváron született szintén 120 évvel ezelőtt **Hankó Géza mérnök**, egyetemi tanár.

A Térképészeti Intézetben munkatársával bevezette a fotogrammetriát a topográfiai térképészetbe.

[Bővebben:](#)

120 éve látta meg a napvilágot a magyar származású Nobel-díjas svéd **fizikus** és kémikus,

Hevesy György József (George Charles de). Ő fedezte fel a radioaktív nyomjelzés módszerét.

[Bővebben:](#)

8. oldal

115 éve született **Bay Zoltán**
fizikus, egyetemi tanár,
akadémikus, az Egyesült
Államok-beli Bureau of

Standards munkatársa. Javaslatára fogadták
el a méter új, a fény terjedési sebességén
alapuló definícióját.

[Bővebben:](#)

Ugyancsak 115 esztendeje
született a felvidéki
Ungmogyoróson (Lieskova)
Diószeghy Dániel kohómérnök,

egyetemi tanár, a Tüzeléstechnikai
Kutatóintézet megalapítója, igazgatója.

[Bővebben:](#)

Máramarosszigeten született
éppen száz esztendeje **Sain**
Márton matematikus,

matematikatörténész, egyebek
között a Matematikatörténeti ABC, illetve
a Nincs királyi út című könyvek szerzője.

[Bővebben:](#)

FELHÍVÁSOK

Nyugati Hírlevél
független elektronikus újság

A **Bognár**
Béla

professzor és felesége által 1999-ben
szervezett **Magyar Ösztöndíj Alap**
a Magyarországon kívüli, kisebbségben élő
magyar származású diákokat támogatja.

A jelentkezésről [bővebben:](#)

SAPIENTIA
ERDÉLYI MAGYAR
TUDOMÁNYEGYETEM

Ideas & Projects Workshop
2015 címmel rendeznek nyári
egyetemet augusztus 3-16.
között Marosvásárhelyen.

[Bővebben:](#)

Augusztus 17-21. között
tartják meg a **XII.**
Nemzetközi Finnugor
Kongresszust
a finnországi Oului Egyetemen.

[Bővebben:](#)

A komáromi **Selye János**
Egyetem szeptember 16-17-én
Innováció és kreativitás
az oktatásban és a tudományban
címmel nemzetközi tudományos
konferenciát rendez.

[Bővebben:](#)

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület A Magyar
Tudomány Napja Erdélyben hagyományos
rendezvénysorozata keretében november
21-én idén is megrendezi az **Erdélyi**
Természettudományi Konferenciát.

A jelentkezési határidő: szeptember 30.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

9. oldal

Az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság hírlevele

2015/7. szám

Felelős kiadó: Kocsis Károly elnök

Szerkeszti a szerkesztőbizottság.

1112 Budapest, Budaörsi út 45.

mtkhirlevel@titkarsag.mta.hu

A hírlevél korábbi számai megtekinthetők
az MTA [honlapján](#).

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

Öry Huba

(Arad, 1927. július 16.)

*A Magyar Tudományos Akadémia
külső tagja*

Huba Öry was born on 16 July 1927 in Arad (Romania) in a multilingual region. He went to a Hungarian school where several subjects were taught in Romanian, in addition he learnt French, German and Latin, later also English and Russian. In 1941 the family (he had three brothers, but the youngest died as a small child) moved to Munkács in Transcarpathia, which – due to the first Vienna Award – belonged to Hungary that time. (The second Vienna Award left Arad in Romania.) As a 17-year old secondary school student he was enrolled in the army and got to Budapest, he finished his studies at the Eötvös Grammar School in 1945 and began studying mechanical engineering at the Technical University in Budapest, where he received

Öry Huba 1927. július 16-án született Aradon (Romániában), többnyelvű régióban. Magyar iskolába járt, de több tantárgyat románul tanítottak, emellett megtanult franciául, németül és latinul, később angolul és oroszul is. 1941-ben a család (három fiútestvére volt, a legkisebb korán meghalt) Munkácsra költözött, Kárpátalja az I. bécsi döntés értelmében akkor Magyarországhoz tartozott. (A II. bécsi döntés Aradot Romániának hagyta.) 17 éves középiskolásként besorozták katonának, majd Budapestre került. 1945-ben érettségizett az Eötvös Gimnáziumban, és megkezdte gépészmérnöki tanulmányait a Budapesti Műszaki Egyetemen. 1949-ben kapta meg a diplomáját, és tanársegédként kezdett

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

II. oldal

his degree in 1949, and became an assistant at the Department of Airplanes led by his favourite professor, Elemér Rácz. In 1956 he was there at the demonstration started at the University but did not take an active part in the revolution, however, in January 1957 he had to leave Hungary with his wife, Margit Fáskerty and their five-year old son. They went to Yugoslavia, then to France, where he got a job at the SNECMA (Société Nationale d'Étude et de Construction de Moteurs d'Aviation) and worked on developing the airplane called Coléoptère. In 1959 he moved to Germany and began working for the Focke-Wulf Flugzeugbau AG in Bremen (which began to make gliders in 1951, and motorised planes in 1955), this way realizing his dream from his childhood. Focke-Wulf, Weserflug and Hamburger Flugzeugbau joined forces in 1961 to form the Entwicklungsring Nord (ERNO) to develop rockets. From 1975 his work was continued at the European Space Agency, whose two major undertakings, were the Ariane launcher and Spacelab, a scientific laboratory to be carried on board NASA's Space Shuttle. (Hungary became a member state in February 2015.) He obtained his doctor's degree at the Technical University of Munich. From 1977 to 1992 he was professor and head of department at the RWTH (Rheinisch Westfälische Technische Hochschule) Aachen University. Since his retirement he has been professor emeritus. At the same time he was working for the firm in Bremen.

dolgozni a Repülőgépek Tanszéken, amelyet legkedvesebb professzora, Rácz Elemér vezetett. 1956-ban ott volt a Műegyetem elől induló tüntetésen, de nem harcolt a forradalomban. 1957 januárjában mégis el kellett hagynia Magyarországot, feleségével, Fáskerty Margittal és ötéves kisfiával Jugoszláviába, később Franciaországba ment, ahol állást kapott a SNECMA (Société Nationale d'Étude et de Construction de Moteurs d'Aviation) cégnél, a Coléoptère nevű repülőgép fejlesztésével foglalkozott. 1959-ben Németországba költözött, a brémai Focke-Wulf Flugzeugbau AG-nél kezdett dolgozni (a cég 1951-től vitorlázó repülőgépeket, 1955-től motoros repülőgépeket gyártott), így módon valóra vált gyermekkori álma. A Focke-Wulf, a Weserflug és a Hamburger Flugzeugbau egyesülésével 1961-ben létrejött az Entwicklungsring Nord (ERNO), amelynek fő profilja a hordozórakéták fejlesztése volt. 1975-től az Európai Űrügynökség (ESA) keretében folytatta munkáját. Az ESA két legjelentősebb feladata az Ariane hordozórakéta és a NASA Space Shuttle fedélzetén elhelyezett tudományos laboratórium, a Spacelab fejlesztése volt. (Magyarország 2015-ben lett az ESA tagja.) A Münchener Műszaki Egyetemen doktorált, 1977-től 1992-ig tanszékvezető professzor volt az RWTH Aachen Egyetemen. Nyugdíjba vonulása óta professzor emeritus. Emellett folytatta munkáját a brémai cégnél is.

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

III. oldal

His main fields of research are light weight structures, vibrations, light weight structural mechanics, structural mechanics, design principles of space craft, production technology of non-metallic composite material elements, torsion, vibration strength, fatigue strength, finite element in light weight construction, aero-elastics and composite materials.

He has published about 80 papers. In 1986 he became Doctor honoris causa of the Technical University of Budapest, in since 1987 he has been member of the International Academy of Astronautics. In 2000 he was awarded the Eugen-Sänger-Medaille Deutsche Gesellschaft für Luft- und Raumfahrt and in 2003 the medal "For the Development of the Hungarian Aeronautical Sciences". In 1999 he received the golden and in 2009 the diamond diploma of the Technical University of Budapest.

He could visit to Hungary first in 1983, when he attended the 34th congress of the International Astronautical Federation in Budapest. In his plenary speech he commemorated Tódor Kármán, who was also professor at the Aachen University. Since then he has been working in close co-operation with Hungarian experts.

In 1990 he was elected external member of the Hungarian Academy of Sciences in the Section of Technical Sciences.

Fő kutatási területei: héjszerkezetek számítása és stabilitása, repülőgépek és rakéták tervezési elvei, rezgései, nemfémes szerkezeti anyagok gyártástechnológiája, szerkezetek szilárdsága, biztonsága, kifáradása, élettartama, aeroelasztikus és összetett anyagok kifejlesztése.

Mintegy 80 tanulmányt publikált. 1986-ban a Budapesti Műszaki Egyetem tiszteletbeli doktora (Doctor honoris causa) lett, 1987 óta tagja a Nemzetközi Űrhajózási Akadémiának. 2000-ben megkapta Német Légi és Űrhajózási Társaság Eugen Sängert-érmét az (Eugen Sängert-Medaille Deutsche Gesellschaft für Luft- und Raumfahrt), 2003-ban a Budapest Műszaki Egyetem A magyar űrhajózási-tudomány fejlesztéséért emlékérmét. 1999-ben arany-, 2009-ben gyémántdiplomát vehetett át.

1983-ban látogathatott először Magyarországra, hogy részt vegyen a Nemzetközi Űrhajózási Szövetség 34. kongresszusán Budapesten. Plenáris előadásában megemlékezett Kármán Tódorról, aki szintén az Aachen Egyetem professzora volt. Azóta szoros az együttműködés a magyar szakemberekkel.

1990-ben a Magyar Tudományos Akadémia külső tagjává választották a Műszaki Tudományok Osztályában.

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

IV. oldal

Contact

Rheinisch-Westfälische
Technische Hochschule
Institut für Leichtbau

52062 Aachen, Wüllnerstrasse 7
Germany

Tel.: +49 241 8096890, +49 241 83124
Fax: +49 241 8092230, +49 241 85674

E-mail: hmoery@aol.com

Kapcsolat

Rheinisch-Westfälische
Technische Hochschule
Institut für Leichtbau

52062 Aachen, Wüllnerstrasse 7
Németország

Tel.: +49 241 8096890, +49 241 83124
Fax: +49 241 8092230, +49 241 85674

E-mail: hmoery@aol.com

